

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Leto I.

V Celovcu 25. februarja 1882.

Št. 4.

Interpelacija

poslanca dr. Tonklija iz Gorice in njegovih
tovaršev.

Najprej se v interpelaciji povdarjajo postave in ukazi, po katerih je sodnijam zaukazano, naj Slovencem sodijo in pravico delajo v domačem, slovenskem jeziku. Potem pa pravi interpelacija od besede do besede to-le:

Gledé na to, da gori navedene justičnega ministerstva naredbe imajo jasni namen, da izvedenje enakopravnosti slovenskega jezika pri sodnijah omogočijo in zagotovijo;

gledé na to, da je enakopravnost slovenskega jezika v šoli, uradu in javnem življenju po članu 19. drž. temelj. zak. od 21. decemb. 1867, št. 142 od države priznana in zjamčena;

gledé na to, da ravno navedeni drž. temelj. zakon rabo slovenščine v uradu sploh, kakor tudi pri sodnijah nepogojno priznava in jo ne dela od tega zavisno, da je prava iskajoča stranka nemščine nezmožna;

gledé na to, da ravno omenjeno postopanje c. kr. nadsodnijskega predsedstva v Gradci stoji v flagrantnem nasprotju z vsemi obstoječimi zakoni in z vsemi razglašenimi naredbami pravosodnega ministerstva, da involvira opozicijo, katera meji uže na upor proti justičnega ministerstva naredbam, da narodno čuvstvo slovenskega naroda žali, pravo iskajoče slovenske stranke v Kranjske, Štajerske in Koroške nepotrebno šikanira in opravičeno razburjenost vsigdar državi zvestega slovenskega prebivalstva teh dežel prouzročuje in pospešuje in je sposobna, da omaje njega zaupanje do gotovega, natančnega in nepristranskega pravosodja;

in naposled gledé na to, da ni zakoni ni pravosodnega ministerstva naredbe ne dajejo c. k. nadsodnji v Gradci pravice, da po svoji samovolji predpisuje obravnavni jezik pri sodnijah in zadržuje iz ničevih uzrokov rabo slovenskih tiskovin;

dovoljujejo si podpisani Nj. ekscelenci vodji justičnega ministerstva staviti naslednja vprašanja:

1. Je li c. k. justičnemu ministerstvu znano, da a) posamne sodnije vse slovenske vloge odbijajo in ne hote sprejemati v slovenščini pisanih razpravnih zapisnikov?
- b) da je c. k. nadsodnijsko predsedstvo v Gradci one c. kr. sodnije, katere so v slovenščini

spisane vloge sprejemale in reševale, zaradi tega grajalo?

- c) da je c. kr. nadsodnijsko predsedstvo z odlokom od 2. januarja 1882, št. 9221, ustavilo upeljavo slovenskih tiskovin za l. 1882, da si je bila z odlokom od 1. decembra 1881, št. 19.230 naročena?

2. Ali misli vlada delati na to, in s katerimi sredstvi, da se bode slovenskemu narodu pri c. k. sodnijah vendar uže neomejena raba slovenskega jezika omogočila in zagotovila.

Na Dunaji dne 10. febr. 1882.

Podpisi: Dr. Tonkli. Dr. Vošnjak. Obreza. Klun. Margheri. Herman. Nabergoj. Gödel-Lannoy. Vilj. Pfeifer. Windisch-Grätz. Dr. Monti. Šupuk. Dr. Vitezič. Dr. Trojan. Grof Harrach. Dr. Rendić. Hladik. Penk. Dr. Matuš. Dr. Steidl. Dr. Krofta.

Glejte, kako krepko se čč. gg. poslanci drugih dežel potegujejo za nas Koroške Slovence, ki nimamo nobenega svojega poslanca v državnem zboru. Slava in hvala jim!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Čujte, čujte Slovenci!) Brali ste v „Miru“, kako se je štajerski državni poslanec, gosp. dr. Vošnjak, v državnem zboru potegnil za nas koroške Slovence. Le še enkrat berite njegovo interpelacijo in menda je vam vsem iz srca govoril. Pa čujte, kaj se zgodi! V saboto — 11. februarja — so gg. župani celovške okrajne glavarije žrebali ali številke potegovali za letošnje novačenje ali rekrutiranje. Pri tej priložnosti so jih nekteri liberalni Nemci vjeli in ž njimi skovali neko pisarijo, v kateri prav oistro ugovarjajo ali protestujejo zoper dr. Vošnjakovo interpelacijo. Župani v vašem imenu pravijo, da ste vi s svojimi koroškimi poslanci popolnoma zadovoljni in zastopljeni, — da hočete, naj bode pri vaših slovenskih otrocih celih osem let nemški jezik ne učni predmet, temuč učni jezik, akoravno ga vaši otroci ne razumejo, — in da se dr. Vošnjak ne sme v zadeve koroških Slovencev vtikati. Imena teh gospodov županov so: Fr. Grass, župan v Žrevcu; Urban Merlin, ž. Podljubelom; Val. Nagele, županov namestnik v Borovljah; Jan. Ouschan, ž. v Št. Mihelu; Gregor Ulbing, ž. na Dholici; Jože Woschitz, ž. v Anabichlu; F. Koch, ž. v Otmanjah; Tauschitz, ž. v Trdnjavesi; Jože Steiner, ž. v

Kotmarejvesi; Jan. Seebacher, ž. v Vetrinji; Anton Liendl, ž. v Gospisveti; Simon Lutschounig, ž. v Dolčejvesi; Sim. Sablatnig, ž. v Bilčovsu; Mat. Drobivnig, ž. v Medgorjah; Fr. Urabl, ž. v Dhovšah; Jan. Leitgeb, občin. svetovalec v Dvoru; Simon Pregl, ž. v Krivejvrbí; Lesjak, ž. v Poračah; Freit-hofnig, ž. v. Moosburgu; Komposch, ž. v Št. Ruprehtu; Juri Hedenig, ž. v Hodiščah; Jan. Puschnig, ž. v Št. Tomažu; Jože Seebacher, ž. v Grabštanju; Val. Seebacher, ž. v Šmartnem. — Za danes imate na tem dosti, — o tem pismu pa bote še veliko brali.

Ob bregu celovškega jezera. Prišel mi je v roke list „Freie Stimmen“, v katerem nek slovenski učitelj, kakor se sam imenuje, grdo mlati po poštenim časniku „Mir“ in po naši vsem Slovencem ljubi Mohorjevi družbi. Kdor tako pisari, je hudoben in ne pozna Mohorjeve družbe pa tudi ne slovenskega ljudstva. Vedel bi sicer, koliko duhovnega veselja je pripravila družba s svojimi mnogovrstnimi bukvami, kakor „Življenje Kristusovo“, „Filoteja“ in sedaj došli izvrstni „Goffine“, koliko podučljivega o kmetijskih zadevah in kratkočasnic! Vse to Slovenci radi prebirajo, od kod sicer 25.084 udov? „Tote bukve ležijo v kakem kotu naprašene“, pravi učitelj. Verjel bi, če bi rekel, da pri učitelju kake fužine, kjer Slovencem sovražni duh gospodari. Poglejte pošteni Slovenci neumno žlobudranje slovenskega učitelja, kateri hoče vse ponemčiti, naj se ljudstvo izneveri, zdivja in družine obožajo. — Prosim gospoda, naj prebere interpelacijo Vošnjakovo v državnem zboru zastran slovenskih šol po Koroškem. Gospod Vošnjak hoče materni jezik v šoli, da duhovni zamorejo krščanski nauk vsepošno učiti, da se ljudstvo izobraži, višo stopinjo omike doseže in vesoljno blagostanje po deželi se pomnoži. Nemščini tudi nihče ne nasprotuje, potreben je nemški jezik našim Slovencem, kakor so rajni nepozabljivi knezoškof Slomšek rekli: „Naša materna beseda bodi naša prava roka, nemška beseda pa leva. Obe ste potrebne.“ Vprašam, ali je v omenjeni interpelaciji kaj zoper zdravo pamet ali postavbe narurne ali proti nemškemu ljudstvu? Omenjam še tukaj, kar je od hodiške šole slišati. Pravijo, da je zdaj dobra tretjina več šolarjev kakor poprejšna leta. Nadučitelj je miren mož in na tanko svoje dolžnosti spolnuje, tudi učiteljica se trudi in dekleta šivati in nogovice plesti uči. Dobro! Če se radovoljno ž njimi po domačem pomenjuje, zamore tudi njih srce požlahniti in jim je prava mamka, kakor pesnik poje: V hiši obrača, se žena domača — Prav skrbno ve mati — Vse dobro ravnati. — Učite dekličke Nemci nemško, Slovenci slovensko.

Iz Št. Jakoba v Rožnej dolini. (O našej šoli.) Kaj posebno veselega tudi sedaj ni iz naše okolice poročati. Celi minuli mesec je bil lep in brez mraza. Svečan ali februar pa je jel z mrazom suti, tako imamo nekaj časa sem precej mrzlih dni. Pa letošnja zima je sploh tako lepa, da še dolgo ni bilo take. — Naša prošnja za slovensko podučevanje v šoli in učenje nemškega jezika kot predmeta na podlagi materne besede spi še zmirom, kakor v narodnej pravljici kralj Matijaž, Bog vedi kje. Našega prvega učitelja Bucela so že lanskega

leta pokopali, novega vodja naše šole pa še do- slej niso imenovali, čeravno je krajni šolski svet prosil, naj se skoro imenuje novi tretji učitelj. Na našo prošnjo je odgovoril okrajni šolski svet iz Belaka, da naj iz obzirov na varčnost potrpimo, enkrat bodo ga že imenovali, saj je ta prazna učiteljska služba že razpisana. Poprej ko smo zidali veliko in drago šolsko palačo, ravno ta okrajni šolski svet varčnih obzirov ni poznal, plačevati smo morali za veliko palačo, da je vse pokalo: sedaj pa, ko imamo šolsko hišo za 4 razrede, moramo se zadovoljiti z dvema učiteljskima močmi. Pa naj bi še ti odšli, ker jih drugod pri Nemcih toliko potrebujejo, naši otroci so slovenski in se po zdravej pameti samo v slovenskej besedi vspešno podučevati zamorejo, česar pa sedajne učiteljske moči, seveda po viših ukazih, storiti ne smejo, čeravno smo na podlagi obstoječih postav že dvakrat zato prosili 1878 in 1881. Treba je toraj rekursa na ministerstvo, da zadobijo obstoječe postavbe tudi za nas veljavo. Za sedaj dovolj, drugokrat kaj več, če bode po volji.

Iz Korit. (Voščilo. Vreme. Polzka pota in nesreča. Čitalnica pri Jezeru.) Prav dobro in srečno ste začeli novo leto z „Mirom“. Hotel in dal bi ljubi Bog, da bi se res mir sklenil med Njim in ljudmi, med posameznimi kakor tudi celimi narodi! — Tudi pri nas je od sv. Martina sem skoraj večidel tako lepo vreme, kakor drugod, samo mraza pa ledú je tudi dosti. Barometer stoji že dolgo časa visoko. Seveda za voznike, to je kmete, ki nimajo konj, tako vreme, zlasti po hribih, ako ni snega, ni kaj priležno in tudi prijetno ne, ker si ne morejo niti drv, niti hovja in družih potrebnih reči dovažati ter tudi gnoja ne razvoziti. — Pa tudi nesreče se prigode. Tako se je uni dan nekemu hlapcu in ob enem mežnarju pri mojem sosedu velika nesreča pripetila. Morali so namreč nekaj drv domú spraviti — ta hlapec pa je pri obračanju in napreganju v gáre pred enega padšega vola tako nesrečno padel in mu ravno na rog z zgornjo ustnico priletel, da mu je ustnico in še nekaj kože pri nosu raztrgal. Hvala Bogu, da ga ni v usta zadel, ker potem bi bil joj! Gospodar je pa še le zraven privozil, ko je ranjeni hlapec iz omedlevice se zbu- jal. Kapelski g. zdravnik so ga obvezali ter mu rekli, da bode v kaci 4—5 tednih zdrav. — Na polzkih potih pa še svoj pot kateri tam pa tam pade, kakor se je oni dan nekemu drvarju po nesreči pri „rižah“ prigodilo. — Veselo novico Vam naznanjam, da imajo pri Jezeru od novega leta sem „čitalnico“ pri g. Kazinarji, in tudi že precej udov.

Iz Podjunske doline. Sprejmite zopet nekatere novice iz našega kraja: 5. februarja se je v Doberlivasi sedlar v svoji delavnici obesil, potem ko ni imel več denarja za pijačo, ktere- j je bil silno vdan. Že 21. junija lanskega leta se je ta človek obesiti hotel, pa verv se je pretrgala, ker je bil mož silno težek. — V Železni Kapli je nek pijanec v oštariji zraven žganja za vselej zaspal. Take nesrečne, nepredvidene smrti, varuj nas o Gospod! — 12. febr. ob dveh po noči je v Globasnici 4 hiš pogorelo. Ogenj je nastal po živem pepelu, ktere- ga so pod streho zahra- njevali. Zdaj stoji v Globasnici le troje hiš, katerih

se pogosti požari še niso lotili. Obhodite se varno z ognjem, pogorelecem pa kolikor premorete, po krščansko pomagajte!

Iz Št. Vida v Podjurski dolini. 5. februarja se je v Kamenu obhajala lepa in silno stara slovesnost, ustanovljena po zveličanej Lihardi. Ta je pred 800 leti kot pobožna grofinja tam živela in umerla. Zaklati se je moral po njeni ustanovi v prejšnjih časih pital vol, če ravno bi tudi 5 gl. veljal, kuhali so meso za berače, ki so se ondi iz cele okolice sešli, žgali so koritnjak, pekli silno veliko kruha itd. Zdaj je od take velike ustanovine le to ostalo, da se 6 birnjev blagoslovljenih štruckov iz visokega odra med ljudstvo razmeče. Ljudje jih visoko obrajta, se čudno za nje pipljejo in berači križem sveta za klobase zmenjajo. — 15. februarja na večer je dobila ravno ta dolgo zapuščena Kamenska fara zopet lastnega pastirja, častitega gospoda Jož Skerbinca. Pozno na večer so se pripeljali, in njih novi farmani so jih vendar le čakali in prav ganljivo sprejeli. Eni so od veselja ukali, drugi so jokali, bakle in lampice nosili, kakor mravlje jih je vse obsulo, jim roke ljubilo, jih pozdravljalo. Zdaj jih imamo, so klicali in jih ne spustimo več od nas, vbogajmo jih! Spoznali so namreč farmani, kako žalostno je za ovčice, kedar ni pastirja. Veselo zvonjenje in nepretrgano pokanje možnarjev je občno veselje Kamenčanov tudi drugim sosedskim faram oznanovalo. Bog daj! da bi novi gospod fajmošter na svoji novi fari prav veliko veselja doživeli, in kot navdušen rodoljub dolgo in trdno stali kakor zid in trdnjava zoper nemčurski duh, ki je jel od severa in večera tudi v naše kraje črez Dravo pihati. Ti liberaluhni kričači tudi Bontuvov krah v Parizu v naših krajih rabijo, ter hočejo kmetom po tem dokazati, da so v krah sosebno klerikalni zavodi in gospodi zapleteni. Ali laž ima le kratke noge!

Iz spodnje Rožne doline. V Šmarjeti otroci in tudi odrasčeni po kozah tako bolehajo, da je zavoljo tega šola že skoraj dva meseca zaprta. Seveda so tudi veselice z godci in rajanjem prepovedane; še celo neko hoscet ali ženitvijo smo brez godecev opravili in povedati morem, da še dosti veselo. Mrdala se je le mladina, ktera bi bila rada enmalo poskočila. Ne vem, kaj bi rekel k tej navadi, da mladina, ki komej malo odraste, se že jeme vrteti in skakati, kakor da bi jej šlo za kožo. Potem pa vsa vroča hajdi! vun na mraz ali k studencu, da se prehladi, in dolgo bolehnost ali še celo smrt naleze. — Prepoved, da se v tem žalostnem času, ko ljudje tako bolehajo in merjó, ne sme goditi in rajati, vendar ni dopadla nekterim, in še celo učenim in pametnim ljudem ne, ki imajo preveč prostega časa in jim dela menjka. Zatorej so hoteli to, kakor ljudje pravijo, „godbino kontumacijo“ podreti in godce in raj imeti. Pa spodletelo jim je in so prišli z dolgim nosom, ki so ga pri gosposki dobili, iz Celovca domú. Ne vem, ali so ga pustne dni pri šemariji ali maškeradi nosili ali ne? — 20. februarja se je šola spet odprla.

Iz Kanalske doline. (Duhovnikov zmanjkuje; polzki poti, vigred.) Prej je bilo v našej dekaniji po 20 duhovnikov, zdaj jih je komaj 7—8; kaplani so bili pri treh farah, zdaj ga ni

pri nobeni fari; prej je bilo po letu na sv. Višarjah po 13—15 duhovnikov, zdaj so po 3—4. Slaba plača, vojaška postava, brezumni duh, zmirjanje duhovnega stanú marsikoga odvrča od tega stanú. — Poti niso samo le za živino, temuč tudi za ljudi nevarni. Tako se je une dni neko deklé v Úkvah skoraj ubilo. S planine gredé je zdrknila in z glavo na kamen tako močno padla, da skoraj ni mogla več vstati in ust odpreti. S časoma se je pa vender zavedla in ozdravela. — Kakor drugod je tudi pri nas čudno lepa topla zima. Na planini cvetijo dvojne sorte cvetic, ljudje pa močno zdihujejo po snegu, ker morajo po kopnem seno vlačiti in se potiti.

Iz Kazaz pri Pliberce. Kakor sploh povsod po slovenskem Koroškem tako tudi pri nas so šolske razmere jako žalostne, podučuje se skoraj le nemško in zopet le nemško, okolica je čisto slovenska, tako da razun čast. gosp. župnika in gosp. učitelja ni ne enega človeka, kateri bi nemško popolnoma zastopil in bi govoriti znal, in tako tudi ni ne enega otroka nemškega. Zato bi mi radi, da bi se podučevalo slovensko. V ta namen smo mi gosp. učitelja prosili, da bi podučeval slovensko, pa nas noče poslušati in uči tako, kakor prej. Potem smo tudi v ta namen odposlali prošnjo c. kr. okrajnemu šolskemu svetovalstvu v Velikovec, pa niti odgovora ne dobimo. Kaj nam je storiti? Mi Slovenci nemamo šol, kakoršnih bi radi imeli.

Iz Podkloštra. Tukaj se je vstanovila minulega leta gasilna straža, katera ima žalibog zadnji čas le preveč opravka. Ni še dolgo od tega, kar so pogorele v Pečah tri hiše s škednji vred. 17. febr. je spet v sosednem Podturiji pogorelo Arnoldovo pohištvo in den navrh se je vnel tukaj v kloštru v nekem dimniku prav hud ogenj, ter je pretla kloštru in celi vesi pod kloštrom velika nevarnost. Hvala Bogu in hitrej človeški pomoči, da se ni prigodila večja nesreča.

Iz Braslovč. Tudi pri nas je veliko veselje naredil časopis „Mir“. Z velikim veseljem ga čitamo, naročniki se še vedno oglašajo, akoravno k nam v lepo savinsko dolino prihaja veliko drugih časopisov, pa tudi želimo imeti „Mir“ med nami, kolikor bo v naši moči ga bomo podpirali na vsaki način. — Ljubi „Mir“ želim ti naznaniti to-le: Kar nas zadeva, zimo imamo jako vgodno, enake se ne spominjajo stari ljudje, mnogovrstna opravila delajo kmeti na polju, v gojzdu, vinogradih itd. za hmel tudi zelo marljivo pripravljajo. — Minuli teden nam je smrt vzela dve osebi, silno priljudne bogate in do ubožčkov jako usmiljene. Pogreb je bil jako sijajen v lepem vremenu, mnogo navzočih je bilo do solz ginjenih, ker so velečast. gosp. dekan J. Bohinc nagrobno imeli. — Pri nas je občni uradni jezik slovenski. Duh slovenski se je zbudil, Braslovčani se čutimo Slovence, pred nemškutarsko glavico nočemo več vklanjsati se; sedaj nam solnce sije, sreča nas išče, um nam je dani, najdlji jo bomo, ako nismo zaspani.

Iz Ljubljane dne 11. prosinca. Dragi slovenski rojaki na Koroškem! Nas kranjske Slovence prav iz srca veseli, da ste si na Koroškem napravili svoj slovensk časnik po imenu „Mir“. Mirno pa tudi moško in vselej po postavnem potu je treba

iskati in tirjati svoje pravice! Res je: Vsakemu svoje! Tudi pri nas na Kranjskem je bilo včasih sitno in žalostno. Radi so se iz Slovencev norčevali in nas zasmehovali; v svoji domači deželi smo bili zavrženi. Tujci so glave po konci nosili in nas komandirali. To je nekaj časa trpelo, dokler se nismo naveličali. Krepko smo se postavljali in trdo vojsko smo imeli veliko let; vpili so nad nami in nas strašili, pa se nismo dali v kozji rog ugnati. Ko so videli, da z nami nič ne opravijo, pustili so nas pri miru. Prej smo se mi unih bali, zdaj se pa uni nas bojijo; prej je bila slovenska beseda zavržena, zdaj pa po slovensko marnjajo gospodi in gospé, če so prav v žido in zlato oblečene. Dobro in vse hvale vredno je, če človek zna več jezikov, postavim nemško, pa laško, pa francosko, pa izmed vseh mora svoj slovenski jezik najbolj ljubiti, potem je pravi mož. Tedaj le dobro se potegujte za svoje narodne pravice, pa vselej mirno in postavno. Po vaših šolah na Koroškem se večjidel vse le nemško uči, slovenščina pa mora v kotu ostati. Glejte, to ni prav; vi morate prositi, če je treba svitlega cesarja, da bote dobili slovenske šole. Kaj pomaga otroku, če se nekaj nemških besed nauči, pozneje pa jih spet pozabi? Boljše bi bilo, ko bi se naučil po slovensko brati in pisati, da bi znal vsaj slovenske mešne bukve prebirati in druge lepe storije in podučne slovenske bukve, kakor jih družba sv. Mohora tiska, in kakoršnih dobite tukaj v Ljubljani na izbiranje. Če bi se otroci naučili po slovenski pisati, bi vsaj žolnirjem lahko pisali, ali pa to zapisali, kar jim v življenji imenitnega naprej pride, ali pa kake slovenske pesmice za cerkev in dom. Ker se pa le nemško pisati učijo, potem še nič slovenskega pisati ne znajo, tisto nemščino kmalu pozabijo, nazadnje pa še komaj svoje ime za silo podpišejo, pa še to le po nemško. Le verjemite, da nemške šole niso za slovenske otroke kakor slovenske niso za nemške otroke. Nasprotniki vam bodo pač na ušesa trobili, da le nemško in nemško pa spet nemško, in kmalu bodo rekli, da človek brez nemške špraha še v nebesa ne more priti, pa vi jih ne smete nič poslušati, ampak poslušajte nas, svoje brate po kervi, po besedi in po srcu. Kdor brata noče spoznati za brata, bo kmalu moral spoznati tujca za gospodarja. —

Iz Notranjskega. Tvoja misel o izdavanji „Miru“ je zatega denarja vredna. Bilo je l. 1868, ko smo se r. dr. Pavlič, Božič in jaz v Velikoveci med seboj razgovarjali: Kako bi se ubogemu — slovenskemu kmetu na Koroškem — dalo pomagati, kako ga k narodnej zavesti prebuditi, in dr. Pavlič — blaga duša, Bog mu daj nebesa! — reče: Po mojej misli bilo bi najbolje, spiši eden izmed vaju kratko zgodovino koroških Slovencev s potrebnimi opazkami, in jaz dal jo bode tiskati v več sto iztisih in poslali jo bomo po vseh vaseh, kjer po Koroškem bivajo Slovenci. — Res sem bil potem g. I. B. pregovoril, da je kratko posnel zgodovino koroških Slovencev, in jaz ta spis še sedaj hranim, ker mi je tedaj dr. P. rekel, naj ga pregledam in po potrebščinah popravim. Začetkom l. 1871 odrinil sem iz Koroške, in tako je nameravana zgodovina nepopravljena ostala v mojih rokah. Če Ti je ljubo,

popravim in prepisem jo sedaj za „Mir“, in dopošljem ti ta Božičev spis, ker prav sedaj dozdeva se mi ugodni čas, da pride na svitlobo. (Srčno prosim — le hitro! A. E.)

Iz Gorenjskega. Vaš list se je našim ljudem hitro prikupil, in sicer iz dvojnega obzira: prvič, ker ob kratkem in po domače pove, kar je novega in znamenitega po svetu in po slovenskih deželah; drugič pa, ker je tako dober kup. — Pri nas smo teh misli, da bi „Mir“ še bolje storil, ko bi vsaj vsak teden enkrat izhajal, če bi potem tudi 2 gl. na leto stal; 14 dni je za radovedne ljudi, kakor smo pri nas, že predolgo in ga zdaj na 14 dni že težko pričakujemo! — Vratna bolezen, o kateri sem Vam zadnjič pisal, pri nas še ni ponehala. Če se v kakšno hišo pritepe, ne odide brez škode. Ravno zadnjo saboto smo iz ene in tiste hiše dva bratca ob enem pokopali; eden je že v šolo hodil, mlajši pa ni bil še 3 leta star. Ljudje mislijo, da je nenavadno suho vreme tudi nekoliko tej bolezni vzrok; tudi se na pomlad bojé kake povodnji.

Iz Nekod na Gorenjskem. Na Svečnico zvečer bi se bila kmalo velika nesreča zgodila, pa zakaj? Zato, ker posli ne poslušajo gospodarja ali gospodinje. Tale moja nesreča naj bo vsem deklam za uk in vsem tem, ki imamo otroke. Moja žena je večkrat rekla dekl: kedar zakuriš v peč, poglej vselej, ali je kaj pri peči, da se ne zažge, pa ni slišala, že en parkrat so se cunje prižgale. Kaj se zgodi na Marijin praznik? Dekla nese dva moja fantiča spat. Vzame hitro plevnico s peči, jo dene v posteljo, fantiča pa ležat. Kar čez nekoliko časa grem v klet po vina, kar prileti 3 letni in osem mescev stari fantič po šengah dol in se joka. Vzamem ga in nesem v kuhinjo in letim po vina. Nazaj gredé slišim malega 2 letnega fantiča, skočim gor, najdem fantiča v znožji po koncu stati, pod zglavjem pa ogenj. Ko bi se bil ogenj zavnel, gotovo bi bila fantička se zadušila in Bog večni ve, kakošna nesreča navstala. Tega strahu ne bom pozabil vse svoje žive dni in posebno lepo bom praznoval vsako leto Marijin praznik Svečnico. Glejte na ogenj!

Kaj pišejo naši časniki?

„Slov. Narod“ povdarja pravico pa tudi dolžnost, naj se obrnejo občine s prošnjami do državnega zbora. „Ne pričakujemo vsega od vlade in poslancev, ampak ganim se tudi sami in kajimo svetu, da nam je samim mar za svoj narod in njega pravice.“ Slovenci! Naj ne ostane ta glas le samo glas vpijočega v puščavi. — Dalje donaša veselo novico, da bode naše ministerstvo se tudi z naprej krepko bojevalo proti judovskim denarjičarjem, ki so Bontua podrli, da bi le spet jud Rothschild in njegova svojat ministru v potrebi le sama potrebni denar na posodo dajali za vuhrske obresti.

„Slovenec“ tudi kliče: „Na noge, rojaki! Vi vrli slovenski župani, sklicujte občinske odbornike in napravite prošnje na ministre in državni zbor. Povejte, kjer vas črevelj tišči. Veliko je občin po Slovenskem, katerih župani so vse hvale vredni, vneti rodoljubi. Ti naj gredó z do-

brim izgledom naprej, drugi bojo potegnili za njimi. Toraj brez zamude na delo!

„Novice“ pišejo: „Sirarstvo v Bohinji dobro napreduje. Do sedaj vstanovljenih je 10 sirarskih podružnic, ktere skupno sir delajo in tudi skupno prodajajo. Leta 1880 se je izdelalo skupaj 59.735 kilogramov sira. Ako bi kilogram sira povprečno po 50 krajcarjev prodajali, iznaša to že 29.817 gold. Največja hvala gre neumorno delavnemu in za kmetijstvo posebno vnetemu župniku gospodu Mesarju. Bohinci zidajo sedaj tudi vzgledno sirarjijo; upajmo, da jim bode vlada v ta namen kako podporo podelila. Bohinjski gospodarji zaslužijo gotovo tudi zanaprej državne podpore. — Ministerstvo je že dovolilo 500 gld. — „Novice“ pravijo, da se kmečki stan čedalje bolj pogrezuje v dolgove. Med drugimi uzroki je tega tudi krivo to, da dedno naslednja postava podeljuje vsem otrokom enake pravice, to se pravi: po smrti očeta ali matere dedujejo ali erbajo vsi otroci enako. Tisti otrok, ki dobi pohištvo, je prisilen, svojim bratom in sestram preveč izplačevati in se tako zadolžiti. To je živa resnica in visoko ministerstvo snuje postavo, ki bode to preuredila — „Novice“ poročajo iz Dunaja, da je pri „Vodnikovem večeru“ gosp. predsednik J. Babnik o gorotanskih Slovencih govoril in omenil: da je še cesar Franc I. l. 1823 kmetu Hercegu ali Edlingerju iz Blažne vasi potrdil vse njegove izvanredne pravice; dokazoval je ta govornik dalje, kako se je spoštoval slovenski jezik celó na dvoru nemških cesarjev!“

„Slov. Gospodar“ oznanja iz Št. Jakobske fare na Koroškem dopis, iz kterega zvemo, da je gosp. šolski nadzornik J. Valentinič na Bistriči tirjal, naj „Slov. Gosp.“ prekliče, da je on zaukazal pri pogrebu gospoda učenika Wuzela nemško nagrobno peti. Dopisovavec pa pravi proti koncu svojega dopisa: „Mi smo in bodemo tega mnjenja, da je bil ta zaukaz — „ein stiller Befehl“, rekel bi Nemec — toliko časa, dokler nam g. Valentinič ne dokaže: 1. da on ni vodil nagobnega petja; 2. da on ni razdelil pevskih listov in 3. da ni bila na le-tih listih samo nemška beseda podložena. Čudno pa se nam dozdeva le-to opravičevanje gospoda Valentiniča. Kakošen namen neki ima? Morda hoče gosp. V. približati se narodnej naši stranki, katerej je nekdanj pripadal, a jo pozneje zapustil, ter pobegnil v tabor „nemških liberalcev“, „fakcijskih protivnikov“ sedanje vlade, katere so naš presvitli cesar pred kratkim tako trdno obsodili. Ako g. V. kaj takega namerava, mu odločno povemo, da naj le ostane pri svojih Nemcih, narodna naša stranka ne mara zanj, ona potrebuje le trdnih narodnih mož, a ne kukavice.“ — Tudi „Miru“ je g. J. V. poslal nemški dopis, naj prekliče to, pa odpisalo se mu je: Da bi se krave smejale, ako bi se to, kar se je pisalo slovensko, preklicevalo nemško. Pa ni več prišlo nobenega odgovora. V „Freien Stimmen“ se je nekdo — učitelj rojen Slovenec primaruha! — ali le ni g. Valentinič? — spravi nad Slovence in neusmiljeno udrihoval po njih: sramotil slov. rodoljube, slov. jezik, še celó slavno družbo sv. Mohora!

„Edinost“ v Trstu kaže v uvodnem članku „pot do večega napredka in blagostanja“. Da se

pa to doseže, treba je: 1. Da slavna vlada odstrani vse tiste faktorje, kateri gledajoči le na samosvojo korist ovirajo njeno in drugih poštenih ljudi delovanje, ter tako močno zadržujejo občno blagostanje; 2. da slavna vlada tudi nam Slovincem s postavnimi in drugimi sredstvi pomore do višje izobražbe v vseh strokah vede in znanosti — in to v našem maternem jeziku; 3. da vsa slovenska društva, slovenski zavedni in odlični domoljubi v resnici in energično delovati začno, ter s svojim duhom navdajo narod slovenski, z duhom srčnosti in podvzetnosti. Na delo torej, dragi slovenski domoljubi! Polje bode rodilo, ter donášalo stoterni, tisočerni sad!“

„Soča“ v Gorici piše o Slovencih v Videmskem okraju: „Slovenec na Laškem je tako na slabem stanju, da mora zadovoljen biti, ako le črno suknjo vlovi, da mu mašuje in za silo sv. zakramente deli, če tudi vernih duš jezika ne ume. Tako imamo v okrožji ene štirjanske milje 6 (reci šest) takih črncev, ki so trdi Lahi, in jih sami Lahi na planjavi rabiti ne morejo, v čisto slovenskih postajah. Tedaj smo v tem okraju slabši duševno preskrbljeni, kot med Indijanci. — Ni torej čuda, da so v Brdih nad Terčutom v vasi za Vrhčičem protestanti pridobili dvajset družin slovenskih za svoje! Protestantje jih iz Videmske postaje v krščanski postrežljivosti s krivoverstvom pridneje oskrbljujejo, kot pa ordinarijat katoličane! Kje ste nasledniki sv. Mohora, Cirila in Metodija! Ko bi to pokojni škof Slomšek čital, bi se trikrat v grobu obrnil.“ —

„Učiteljski Tovarš“ o novem dodatku k šolski postavi piše: „Mogoče, da ministerska „novela“ ni še kaj popolnega, in da se da v tem ali onem oziru kaj zoper njo govoriti, pa v načelu sene da zoper njo nič ugovarjati.“

Kaj dela politika.

Državni zbor je povišal davek na petrolej; pa zavoljo tega petrolej ne bode precej dražši. Seveda liberalci zdaj kričijo, akoravno so le oni v 20 letih svoje glorijske tako gospodarili, da našej državni blagajnici vedno dnarjev zmenjuje. Gotovo bode prišel tudi davek za borsijance in bogatince. — Čehi dobijo svojo slovansko univerzo ali visoko šolo, kar razveseljuje ves slovanski svet: Slovan gre dan! — V Pragi so pri volitvi novega državnega poslanca iz skupine velikih posestnikov tudi zmagali našinci, kar je liberalce prestrašilo in potrla. — Generalna debata o proračunu za l. 1882 je trajala cele štiri dni. Levičarji so o vsem govorili, le samo o proračunu ne, so napadali strastno ministre in naše poslance in posebno grofu Taaffe-ju očitali, da hoče Nemce potlačiti in iz nemške Avstrije narediti slovansko. Naši poslanci so možato po mirno odgovarjali in napade zavračali. Govorili so tudi tri ministri: Taaffe, Dunajevski in Pražak, in tako krepko, jasno in odločno, kakor še nikoli poprej tako. Grof Taaffe je rekel: „Vlada ne namerava iz Avstrije narediti češko ali sploh slovansko državo, pa tudi misli, da Avstrija ni nemška država, zato ker Avstrija je Avstrija, to se pravi: zedinšče ali združba za vse narodnosti, ki imajo pra-

vico v tej državi kot enakopravni narodi živeti in od teh pravic le toliko oddajo, kolikor v to silo skupno življenje. "Od desnice je donelo ploskanje in bravo-klicanje. — Izvrstno so govorili našinci: Fanderlik, Rieger in Clam Martinec. — V Hercegovini in Bosni že kri teče; vstasi zdaj tu zdaj tam napadajo naše vojake, ki jih pa vselej zmagovalno zapodijo. Veliko slavo so si naši pridobili, ki so vstašem vzeli trdnjavo Ledenice. FML. Jovanović je neki rekel, da namerava vstaše na vigred od vseh strani prijeti, pa punt in vstajo zadušiti. Bog mu daj srečo, državi pa ljubi mir in pokoj!

Sv. oče papež so izdali veliko pismo ali encikliko na italijanske škofe, v katerem vernim priporočajo, naj podpirajo dobre časnike. — Gambeta opominja svoje pajdaše, naj zmrno postopajo in ne delajo sedanjemu ministerstvu preveč sitnost in opover. — Na Nemškem je huda borba za krščanske šole, proti divjim zakonom in za cerkveno svobodo. Katoličani tirjajo možato, naj se odpravijo majniške postave, ki so na Prusovskem napravili katoliški cerkvi toliko škode. Bismark pa le noče, in le s tim tolaži katoličane, da tu in tam kakega škofa postavi. — Ruski general Skobelev rogovili po svetu in straši posebno Nemce s tim, da se bojo Francozi in Slovani zoper nje zedinili in zvezali. To so samo bahaške sanjarije in prazni strahi za Nemce. — Zviti Bismark, ki je že na Rumunskem in Bolgarskem na prestol posadil nemške prince, misli zdaj celó tudi v Egipt vsiliti kakega princa nemške krvi. — Na Irskem še ni pokoja in tlačen najemniki tu in tam napadajo angleške posestnike in jih celó umorijo. — Gulateau, ki je predsednika Garfielda vstrelil, bojo neki obešali meseca junija. — Stroški za njegovo pravdo znašajo blizo 30.000 dolarjev ali po našem 60.000 goldinarjev. — Za vdovo Garfieldovo se je nabralo že 361.892 dolarjev, t. j. čez 700.000 goldinarjev.

Gospodarske stvari.

Ozebe in zmrzline.

(Dalje.)

Kako se je treba izogibati ozebam, omenil sem nekaj že pri naspočitanju okolnosti, ki večajo naklonost. Mnogi priporočajo mazilo z lojem prej da se podaš na mraz, drugi vkladajo zraven tega v črevlje primerno vrezane krpe iz kožu-hovine, iz klobučevine, seno ali slamo.

Zdravil proti ozebam in zmrzlinam imamo mnogo; pa škoda je včasih mala, včasih prav velika, toraj je treba rabiti tudi raznovrstna zdravila. K nevarnim zmrzlinam je sploh treba hitro zdravnika poklicati; zato hočem tukaj samo priporočati pomočke proti navadnim ozebam in zmrzlinam, posebno take, ki jih že doma imaš ali lahko iz lekarnice brez recepta za male krajcarje dobiš. Opomniti pa moram prej, da se ozebe in ozebane rane sploh zelo počasi celijo, človek mora toraj dovolj vztrajnosti in potrpljenja imeti.

Kdor je ozebel, ne sme hitro na toplo, mora ozebani ud brez zamude, najhitreje ko mogoče gledati, da ga počasi otali in ogreje. Nos, uho, lice je treba neprenehoma tretji s snegom, hladno mokro cunj, dokler se premrli občutki in bole-

z snegom tako dolgo, dokler nevarnost ni odvrnjena.

(Dalje pride.)

Kaj je storiti meseca suša.

Sneženi zameti se s perstjo ali ogelnim prahom posejejo. Blato iz luž in potov se zvozi na njive in vrte. Na polji se prične oranje. Oves, jara rež in pšenica, grahorka, mak, koren itd. se v ugodnih letih že more sejati. Deteljišča in travnike je treba potrebiti. Sredi tega meseca naj se seje zelenjava, ako prej ni bilo mogoče. Delavna živina potrebuje krepkeje klaje. V gozdu les sekati zdaj ni dobro. Žive meje se napravljajo. Mlado sadje se presaja in cepi. Veča drevesa ogleščaj, suhe veje in nepotrebne vejice odseka. Bučelski panjovi se morajo čisto osnažiti in bučelam se daje pred uljnak voda v plitkih skledicah, da ne bodo žeje trpele. Varuj se premraza, ker o tem času ljudje radi na vnetji pljuč zbolijo, ako se ne varujejo.

Za poduk in kratek čas.

Dolžnost svoj jezik spoštovati.

"Mir" je razkazal, da naš slovenski jezik ni le za hlapce in dekle, temuč da ga govorijo in pišejo kralji in cesarji, visokoučeni in slavni gospodje; da je naš jezik daleč po svetu razširjen in da, kdor naš slovenski jezik zna, se lahko nauči vseh drugih slovanskih jezikov; in da je naš jezik že zrel in ves pripraven za šole in kancelije.

Že iz tega se lahko razvidi, da smo dolžni, svoj materni slovenski jezik spoštovati. To sveto dolžnost pa so neizrečeno lepo dokazali rajni lavantinski knezoškof Anton Mart. Slomšek v neke pridigi, ki so jo imeli v Možburgu leta 1838, torej že pred 44 leti, ko so bili za špirituala v Celovškem semenišču.

Cela pridiga je pa za majhen časnik "Mir" preobširna; zato je posnemen iz nje le nekaj malega.

Gospod špiritual so pridigali: "Kdor svoj materni jezik zaverže, ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podoben, ki zlato v prah potepta, in ne vé, koliko škodo si dela. Slovenji starejši, ki slovenje znajo, pa svojih otrok kar slovenjiga jezika ne učijo, so nevhvaležni hišniki, ki svojim otrokam drago domačo reč, slovenski jezik, zapravijo, ki so jim ga njihovi dedi izročili. Podobni so taki očetje ino matere slabim gospodarjam, ki svoja očetno gospodarstvo predajo, drugo pohištvo kupujejo, poslednjič pa večidel beraško palico najdejo. — Kar je oče dobriega od svojih starih prijel, mora svojemu sinu zapustiti, ino kar se je mati od svoje matere hvale vredniga naučila, bo tudi svoji hčeri zapustila. Materni jezik je nar dražji dota, ki smo jo od svojih starih zadobili; skrbno smo ga dolžni ohraniti, olupšati, ino svojim mlajšim zapustiti. Človeški jezik je talent, kateriga je nam Gospod nebes in zemlje izročil, da bi ž njim barantali in veliko dobička storili. Kdor svoj materni slovenski jezik pozabi, malopridno svoj talent zakoplje; Bog bo enkrat terjal, in vsi zaničevavci svojega poštenega jezika bojo v vunajno temo potisnjeni. Oj ljubi, lep in pošten, slovenski materni jezik! s katerim

sem prvič svojo ljubeznjivo mamo in dobrega ateja klical, v katerem so me moja mati učili Boga spoznati, v katerim sim prvokrat svojiga Stvarnika častil; — tebe hočem kakor nar dražji spomin svojih rajnih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto po pameti kolikor premorem, skrbeti; v slovenskem jeziku do svoje poslednje ure Boga nar rajši hvaliti, v slovenskem jeziku moje ljube brate in sestre, Slovence nar rajši učiti, in želim, kakor hvaležen sin moje ljube matere, da kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi moja poslednja beseda slovenska bo. — Tudi vsak pošten Slovenec ravno to želi.

Slovenci, ki svoj jezik malopridno zatajijo, in hočejo Nemci biti, so podobni neumnemu kmetu, ki svojo kmetiško suknjo izleže, in gosposko nositi začne, da potem ni gospod ne kmet. Rojen Slovenec, ki svoj narod zataji, je podoben prigrzeti jedi, ki nobenemu zdrava ni; taki človek svojega rodu žlahtne lastnosti pozabi, in se nemških slabosti privadi, in je kakor preoblečen vran od vsih zaničevan.

(Konec pride.)

Smešničar.

„Le potolaži se“, reče bogatin svojemu zetu, ki je vedno čez svojo ženo tožil, „če se ne poboljša, pa ne bo nič dote dobila.“ Od tistega časa so vse tožbe čez ženo prenehale in bilo je vse prav in dobro.

Družba sv. Mohora.

Po sklepu družbinega odbora so udom letos namenjene sledeče bukve:

1. „Življenje blažene Device Marije in njenega ženina sv. Jožefa“. Spisuje Janez Volčič, župnik v Št. Marjeti na Dolenjskem. Knjiga bode izhajala v snopičih in po tistej osnovi, kakor je prejšnja leta izhajalo: „Kristusovo življenje in smrt“, katero knjigo ljudstvo še vedno najraje prebira. Prvi snopič obsega: A. Marija Devica. I. O njenem častenju. II. Lepota sv. Marije. III. Mati Božja in preroki, svetopisemske podobe blažene Device. IV. Nekatere žene stare zaveze — predpodebe Device Marije. V. Marija brez madeža spočeta. VI. Marija rojena. VII. Marija v tempeljnu. VIII. Marija sirota. Knjiga se ravno tiska z novimi večimi črkami, berilo razjasnuje nad 30 primernih podob.

2. „Križana usmiljenost“ ali Življenje sv. Elizabete“, po slovečej nemški knjigi dr. Albana Stolca, poslovenil P. Krisogon Majar. Petnajst podob lepša to knjigo.

3. „Občna zgodovina“. Spisuje Josip Staré, ravnatelj gimnazije v Belovaru. IX. snopič bode končal zgodovino Slovanov v srednjem veku in pričel pripovedovati dogodbe novega časa n. pr.: o raznih iznajdbah, o najdeni Ameriki, o Lutrovem cerkovnem razdoru itd.

4. „Naše škodljive živali“, v podobi in besedi. Spisal Fr. Erjavac. III. snopič opisuje živali, ki vinogradom in gozdom škodujejo. Poduk razjasnuje podobe.

5. Slovenske Večernice“, 37. zvezek bode donášal podučljive povesti: „Loterijo je

pustil“, „Črna šola“; zanimiv zgodovinski spis: „Irci“; poduk o pravnih razmerah med sosedi; krajši razprave o gospodarskih rečeh, o domačih zdravilih, izbrane pesmi narboljših naših pesnikov, šopek kratkočasnic in drugo narodno blago.

6. „Koledar družbe sv. Mohora za leto 1883“, z imenikom vseh udov. „Pogled po svetu“, bode družbenike seznanil z narvažnimi dogodkami, ki jih je v minulemu letu doživel stari in novi svet in verstilo se bode različno berilo v poduk in za kratek čas.

Knjige se tiskajo v 26—27.000 iztisih.

Slovenci! oglasite se tedaj v pravem času in v prav obilni množini, da število udov ne bode nikjer zaostalo, ampak povsodi naraščalo. Razvitek in napredek družbe je ob enem Vaš napredek, Vaš dobiček, Vaša čast in slava!

Kaj je novega križem sveta?

* (Duhovski šematizen Krške škofije) za l. 1882. kaže, da je od vstanovitvenja škofije, l. 1071. mil. gospod dr. Peter Funder 57. škof, in sedanji prošt preč. gosp. A. Pichler je pa 55. prošt. V 25 dekanijah je 246 vmesteni in 20 praznih župnij; 44 vmesteni in 42 praznih duhovnij in ekspozitur, 49 vmesteni in 105 praznih kaplanij; dušnih pastirjev svetovnih je 326 in samostanskih 17; druge službe opravlja 17 svetovnih in 69 redovniških duhovnov; vpokojenih šteje škofija 28, vseh duhovnov pa 457, cerkvá in kapél 991, število duš cele škofije znaša 335.000 proti 332.000 v prejšnjem l. 1880. Zmed teh jih prebiva 205.974 v 222 župnijah z nemškim, 108.990 v 117 župnijah s slovenskim in 20.000 z mešaním cerkvením jezikom. — Redovnikov imajo benediktinariji: 32 duhovnov, 3 klerike, 1 novica; jezuiti štejejo 27 duhovnov, 17 klerikov, 23 novincev in 33 bratov, skupaj 99 oseb; kapucinov je v dveh samostanih 17, servitov 13, usmiljenih bratov 10; skupno število vseh redovnikov znaša 177 oseb. Redovnic raznih redov: uršulinarc, elizabetinarc, usmiljenih sester, šolskih sester in drugih je skupaj 152. — Umrlo jih je poleg milost. gosp. škofa še 13 drugih duhovnov, kateri so le pičlo nadomestovani po štirih novomašnikih, ki so službo nastopili. V duhovskem semenišču je vseh alumnov le 22, in sicer 6 v IV. l., 5 v III., 3 v II. in 8 v I. letu. Po rodu je najstarejši g. Jan. Tancenberg, 85 l., ki še opravlja službo v neki hribovski duhovniji in nikoli ne pride v planjavo, tako da še nikoli ni videl železnice. Kakor mašnik najstarejši je pa č. g. Jože Turkovitzer, častni korar in župnik v Smartnem pri Belace. Rojen je v Krumavi 2. maja 1800 in za mašnika posvečen 8. septembra 1824.

* (Slovenci! kupitel!) Še vedno se lahko naroča na 3. letnik časopisa: „Cvetje z vrtov sv. Frančiška“. Ta list izhaja okoli začetka vsakega meseca na 32 straneh v osmerki ter velja za celo leto 70 krajcarjev, ki se pošiljajo pod napisom „Opravništvo „Cvetja“ v Gorici (Görz).“ Ravno tam se dobi tudi še 1. in 2. letnik tega časopisa po omenjeni ceni, priprosto vezana

pa po 80 kr. Ker so stroški za ta dva letnika že poravnani, je vse, kar se zanja še izkupi (razen tega, kar gre za pošto), namenjeno v podporo katoliških, zlasti frančiškanskih misijonarjev. Potemtakem ima dvojni dobiček, kedor si jih naroči. Zato pa se tudi ni treba pretrdno držati navedenih cen; kedor more, naj da kaj več; kedor ne more toliko, pripravljeni smo mu tudi za kaj manj poslati oba letnika; najubožnejšim, ki bi vendar radi kaj koristnega brali, pošljemo prvi letnik tudi za 10 krajcarjev ali dve navadni pisemski marki, kar gre namreč za pošto. Častitim gospodom duhovnikom, ki bi jih hteli primerno razdeliti, pa pošljemo radi tudi po več iztisov. Opravništvo „Cvetja“ v Gorici.

* Včeraj je bil sv. Matija, ki led pobija, če ga pa ni, ga naredi. In res! par dni semle veje že čisto vigredna sapa.

* Šla je po liberalnih novinah novica, da je pri zadnjem polomu ali krahu cesarska rodovina veliko milijonov zgubila. Dalje so raztrosili laž, da so rezervisti Marojčičevega polka že poklicani in da pojdejo v Dalmacijo. Vse to je liberalno maslo, da ljudi strašijo in hujskajo zoper cesarsko hišo in sedanje ministerstvo.

* Za Tržaško razstavo so se oglasili obrtniki, fabrikanti in kmetje tudi iz Koroškega. To je lepo in tudi koristno za deželo. Priprave za razstavo delajo se z vso marljivostjo. Da se prostor razširi, zasul se je kos morja, in stavi se močen zid zoper navale morskega valovja. Svitli cesar in cesarjevič Rudolf sta poslala mnogo izdelkov umetne obrtnije iz dvornega muzeja.

* Za železnico iz Celja skoz hudu luknjo do Dravberga, in iz Trsta mimo Loke skoz Kokro na Koroško se močno dela.

* (Električna svečava v vrtnarstvu.) Minulega leta je bila v Parizu vkupna razstava poljskih pridelkov, kuhinskih zelin in pa sadja. In tu so z nenavadnim občudovanjem hvalili pridelke, katere je razstavil nek gospod Siemens. — Leto in zimo nepretrgoma ima ta gospod najzlahnejše in najslajše sveže, sadje in cvetlice: jabelka, hruške, breskve, grozdje, jagodice, maline, prekrasne rože itd.; pa tudi kuhinskih zelišč, sočivja in drugih vrtnih pridelkov. To nas nevolé spominja naše slovenske pravljice o mačehi, ki je sred zime poslala svojo pastorko v jagodice. S kakim čudežem priganja gospod Siemens jabelko in vinsko tertó, da mu tudi po zimi rodi, hočem tukaj omeniti. Ta čudež dela električna svičava, katero je napravil v svojih toplenicah (Treibhaus). Komaj gre zlato solnce k božji gnadi, zažari v toplenici električna lampa, ki daje toliko svetlobe, kakor pet tisoč sveč vkup. In ta svetloba sviti rastlinam, dokler da se solnce zjutraj zopet ne pokaže. Samo od sabote na nedeljo ostajajo po noči toplenice temne; Siemens je Anglež in Angleži po navadi nedeljo kaj natančno in pobožno obhajajo in praznujejo. Ta nepretrgana svetloba stori, da postaja listje tudi po zimi temno zeleno, dobiva sadje in cvetlice najzlahnejše barve, plemenit okus in čudovito dišavo. Jabelka, hruške, breskve, grozdje, dinje, rože, azaleje, grah, bob, cvetno zelje, zelje, jagodice, malini vse vse zadobi v Siemensovih toplenicah tako plemenitost,

da se mora s strmenjem občudovati. V njegovih toplenicah je zmira 15 stopinj C. toplo. Prvi njegov poskus z električno svičavo v vrtnarstvu je terpel 6½ mescev od 22. oktobra 1880 do 7. majnika 1881. in v tem času je pridelal čudovito sadje, kuhinske zeline in prezlahno cvetje posebno rože neznane lepote, katere je imel v Parizu na razstavi. Pšenica, ječmen je le podelgal od težkega klasja in zrno je bilo čudovito debelo in polno.

Za spominek rajnega gosp. fajm. Jošt-a so darovali:

Č. g. župnik J. Peterman . . .	3 gl.	— kr.
„ „ „ J. P. . . .	1 „	— „
„ „ „ J. Jerman . . .	4 „	— „
„ „ „ J. V. v V. . . .	1 „	— „
Štev. 3.	10 „	10 „
Ukupno	19 gl.	10 kr.

Na znanje.

Kdor bi rad imel št. 1 in 2, naj se oglasi; od št. 1 jih imam veliko, od št. 2 pa tudi nekaj. Vrednik.

Duhovniške zadeve v Kerški škofiji.

Umerl je č. g. duhov. svetovalec in župnik Karol Črnic pri D. M. na jezeru; pogreb je danes. R. I. P.!

Tržna cena

po ½ hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trig		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	4 63	—	—	—	4 10	4 39	4 28	4 75	4 30	4 25	—	—	—	—	—	—
Rž . . .	3 36	—	—	—	2 95	3 17	3 05	3 45	3 40	3 22	—	—	—	—	—	—
Ječmen . . .	2 80	—	—	—	2 45	—	—	2 75	2 50	2 62	—	—	—	—	—	—
Ajda . . .	2 27	—	—	—	2 45	2 44	—	—	—	—	—	—	2 60	2 31	—	—
Oves . . .	1 62	—	—	—	1 60	1 52	1 50	1 80	1 90	1 56	—	—	—	—	—	—
Proso . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ber . . .	4 50	—	—	—	—	4 14	4 50	—	—	4 60	4 31	—	—	—	—	—
Turšica . . .	2 27	—	—	—	2 45	2 44	2 54	2 50	2 60	2 50	—	—	—	—	—	—
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fizol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 90	—	—	—
„ rudeč . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Živinska cena močno pada; ljudem menda krme ali futra zmanjkuje. Za ozimino je vse v skrbi, Bog ve kaj bo? Prodaja se v Celovcu kilo maslo po 1 gld. do 1 gld. 10 kr.; sirovo maslo ravno tako; svinje zaklane po 54 do 56 kr. kilo; špeh sirovi po 76 kr. kilo; teleta zaklane po 24 kr. stari funt ali 43 kr. kilo; teleta žive po 17 kr. stari funt ali 30 kr. kilo; pišet en par po 1 gld. 20 kr.; kapunov en par po 3 gld. do 3 gld. 50 kr.; jajec 6 do 7 za 10 kr.; drva boreve po 90 do 95 kr. kvadratmeter; drva bukove po 1 gl. 20 kr. do 1 gl. 30 kvadratmeter; seno po 2 gld. 50 kr. do 3 gld. 100 kilogramov; slama po 1 gl. 45 kr. 100 kilogramov; jabelka drobne žakelj po 1 gl. 90 kr.